

Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto

Viite: Vuoden 2026 TAE (HE 99/2025 vp)

Talousarvioesitys vuodelle 2026

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan (pääluokka 31) määrärahat vuoden 2026 talousarvioesityksessä ovat 3,849 miljardia euroa, mikä on 9,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2025 varsinaisessa talousarviossa.

Vuoden 2026 talousarvioesitys noudattaa hallitusohjelman linjauksia. Merkittävä osa hallinnonalan määrärahoista osoitetaan väyläverkon kehittämiseen ja korjausvelan kasvun torjumiseen. Investoinnit kohdistetaan väylähankkeisiin, joilla hallitus pyrkii vahvistamaan talouden kilpailukykyä ja ihmisten sujuvaa liikkumista.

Liikenne- ja viestintäverkoille ehdotetaan 2,12 miljardin euron määrärahaa. Väylänpidossa huolehditaan ensisijaisesti verkosta, jonka liikennöitävyys on tärkeää elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle laajemmin. Samoin korostuvat liikenneturvallisuus ja digitalisaation mahdollisuudet.

Perusväylänpidon määräraha on 1,412 miljardia euroa ja siten linjassa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12 -suunnitelma) rahoitusohjelmaan nähden. Hallitusohjelmaan sisältyvästä pääosin omaisuuden myynneillä rahoitettavasta investointiohjelmasta ehdotetaan 118 miljoonaa euroa kohdistettavaksi vuodelle 2026. Lisärahoitus kohdennetaan tieverkolle siten, että toimenpiteiden avulla saadaan mahdollisimman paljon hyötyjä tienkäyttäjille ja elinkeinoelämälle.

Vuonna 2026 ehdotetaan aloitettavaksi kaksi uutta tiehanketta hallituksen määräaikaista investointiohjelmasta, joiden valtuudet ovat yhteensä 28,4 miljoonaa euroa:

- Lieksanjoen sillan uusiminen, valtuus 20 miljoonaa euroa
- Mt 1583 (Atomitie) rakentaminen välillä _mt 170 - Saaristotie, Loviisa, valtuus 8,4 miljoonaa euroa.

Uusia ratahankkeita on kolme, joiden valtuudet ovat yhteensä 235,8 miljoonaa euroa:

- Rautatieliikenteen kulunvalvontajärjestelmän modernisointi ja peruskorjausinvestointi (Digiradan toteutusvaiheen jatko), valtuus 95 miljoonaa euroa
- Pääradan kehittäminen: kohtauspaikat Riihimäki—Tampere ja pääradan peruskorjauksen aloittaminen, valtuus 100 miljoonaa euroa (hallituksen määräaikaisten investointiohjelmien)
- Savon rata välillä Kouvola—Kuopio nopeuden ja kapasiteetin noston toteutus, valtuus 40,8 miljoonaa euroa (hallituksen määräaikaisten investointiohjelmien)

Edellä mainitut uudet väyläverkon kehittämishankkeet mukaan lukien käynnissä on 27 tiehanketta, 13 ratahanketta ja 5 suunnitteluhanketta. Hallituksen määräaikaista investointiohjelmasta on tämän jälkeen tehty talousarviopäätöksiä 2,67 miljardin euron edestä sekä 400 milj. euron

ehdollinen päätös Länsiradasta. Kokonaisuudessaan ohjelma kehysriihen laajennuksen jälkeen on n. 3,3 miljardia euroa liikenneinfrastruktuurihankkeiden osalta.

Vuonna 2026 avustettavina kaupunkien joukkoliikennehankkeina jatkuvat aiemmin myönnettyjen valtuuksien mukaisesti Länsi-Helsingin pikaraitioteiden suunnittelu ja rakentaminen, Tampereen seudun raitioteiden suunnittelu ja rakentaminen, Helsingin juna- ja metroasemien peruskorjauksen suunnittelu ja rakentaminen, Vantaan ratikan rakentaminen ja Viikki—Malmi pikaraitiotien suunnittelu. Edellä mainittujen joukkoliikennehankkeiden valtionavustuksiin vuonna 2026 tarvittava määräraha on yhteensä 92,85 miljoonaa euroa.

Liikenteen ja viestinnän palveluilla turvataan liikennejärjestelmän toimivuutta ja turvallisuutta sekä luodaan edellytyksiä liikennejärjestelmän ja siihen liittyvien palvelujen kehittämiseksi. Viestintäpalveluja ja viestintäverkkoja hyödynnetään merkittävässä osassa yhteiskunnan palveluiden tuottamisessa ja kulutuksessa. Liikenteen ja viestinnän palveluiden määrärahataso on vuonna 2026 noin 934 miljoonaa euroa, mikä on noin 92 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2025. Muutos vuoteen 2025 verrattuna aiheutuu pääosin liikenteen ja viestinnän palvelujen avustuksiin ehdotetusta noin 91 miljoonan euron lisäyksestä, josta 20 miljoonaa euroa aiheutuu hallituksen investointiohjelman laajennuksesta henkilöautojen romutuspalkkioihin ja 70,324 miljoonaa euroa uudesta valtiontukiohjelmasta merenkulun varustamoille. Uuden ohjelman myötä peruutetaan vuoden 2024 lisätalousarviossa myönnetty 60 miljoonan euron määräraha, joten uuden määrärahan osuus on 10,324 miljoonaa euroa. Momentilla on huomioitu lisäksi Saimaan luotsauksen hintatuen 300 000 euron tasoleikkaus sekä huoltovarmuuskriittisen tavaraliikenteen turvaaminen yhteysväleillä Naantali—Ahvenanmaa, johon vuodelle 2026 ehdotetaan 350 000 euroa.

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukykyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaisen miehistötuen maksamiseen ehdotetaan edelleen 89 miljoonan euron arviomäärärahaa. Hallitus selvittää yhdessä olennaisten merenkulun toimijoiden kanssa Suomelle käytännössä soveltuvaa mallia Ruotsin nettopalkkajärjestelmästä, jolla korvattaisiin nykyinen miehistötuki ja joka voidaan ottaa käyttöön viimeistään ensi vuoden budjettineuvottelujen yhteydessä. Nettopalkkajärjestelmän tulee turvata kilpailukykyinen merenkulku Suomen lipun alla.

Hallinnonalan virastojen toimintamenoihin ehdotetaan yhteensä noin 211 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaisia tuottavuustoimenpiteitä sekä keväällä 2024 ja keväällä 2025 linjattuja toimintameno- ja säästöjä on kohdistettu hallinnonalalle yhteensä 25,7 miljoonaa euroa vuodelle 2026. Vuoden 2025 varsinaiseen talousarvioon verrattuna toimintameno- ja säästöt kasvavat 5,3 miljoonaa euroa.

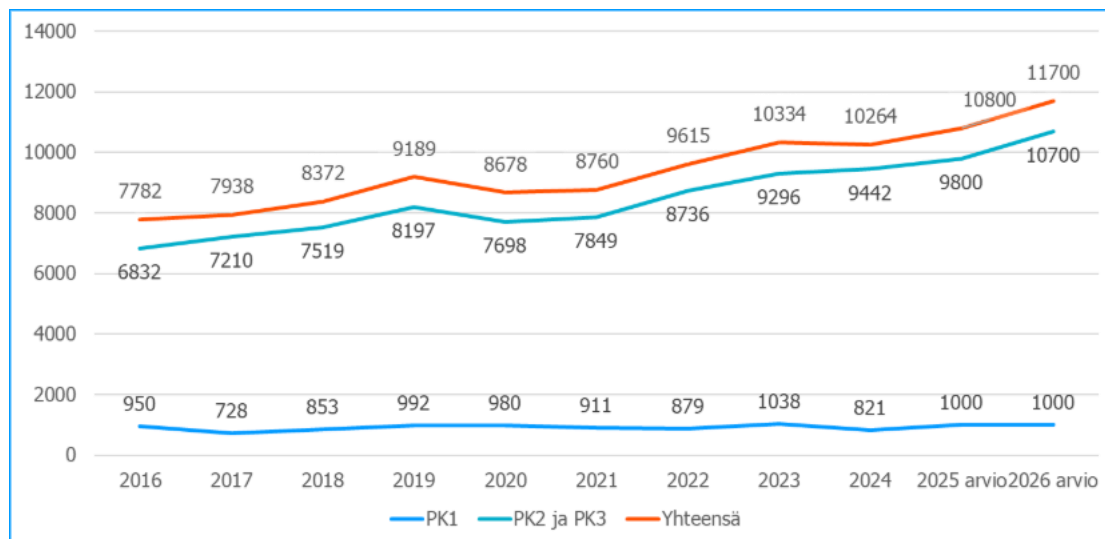
Liikenneverkon korjausvelka

Väyläverkon korjausvelka muodostuu huonokuntoisen, korjaustarpeessa olevan väyläomaisuuden korjauskustannusten yhteenlasketusta summasta. Korjausvelka on kasvanut viime vuosina hitaasti ja vuoden 2025 alussa tiestön korjausvelka oli noin 2,5 miljardia euroa, rautateiden 1,6 miljardia euroa ja vesiväylien 30 miljoonaa euroa (yhteensä 4,2 miljardia euroa). Korjausvelan ennustetaan kasvavan vuoden loppuun mennessä 4,3 miljardiin euroon.

Tieverkon korjausvelasta vain alle kymmenen prosenttia kertyy pääväyliltä, mutta rataverkolla pääväylien osuus korjausvelasta on yli puolet. Osuudet vastaavat suuruusluokaltaan pääväylien osuutta koko verkon pituudesta.

Päällystetyn maantieverkon laajuus on noin 51 000 km. Maanteiden päällystysohjelmassa vuoden 2026 päällystysohjelman pituuden arvioidaan olevan noin 2300 km, mikäli kustannustaso pysyy nykyisellään. Talousarvioesityksen mukaisella rahoituksella pystytään pitämään keskeisen tieverkon kunto nykytasolla ja muun tieverkon huonokuntoisten päällysteiden määrä lisääntyy.

Kuva 1. Huonokuntoisten päällystettyjen teiden määrän kehitys [km] (Lähde: Väylävirasto)

Vuoden 2026 talousarvioesityksen 118 miljoonan korjausvelkarakahalla täydennettäisiin erityisesti maanteiden päällystysten ja tierakenteiden sekä siltojen korjausohjelmaa koko maassa. Korjausvelan ennustetaan kasvavan vuoden 2026 loppuun mennessä n. 4,5 miljardiin euroon.